

Document	Archeologisch en Aardkundig Advies
Plangebied	Kneesweg 24, Anna Paulowna, gemeente Hollands Kroon
Adviesnummer	22197
Opsteller(s)	S. Veenstra (Archeoloog) & C.M. Soonius (Senior KNA-Archeoloog)
Datum	19-09-2022

Advies	Vrijgeven met betrekking tot aspect archeologie en aardkundige waarden. Dubbelbestemming Waarde-Archeologie 3 kan komen te vervallen De aardkundige waarden worden niet onevenredig aangetast.
Vervolgtraject	Geen.

Archeologisch en Aardkundig Advies

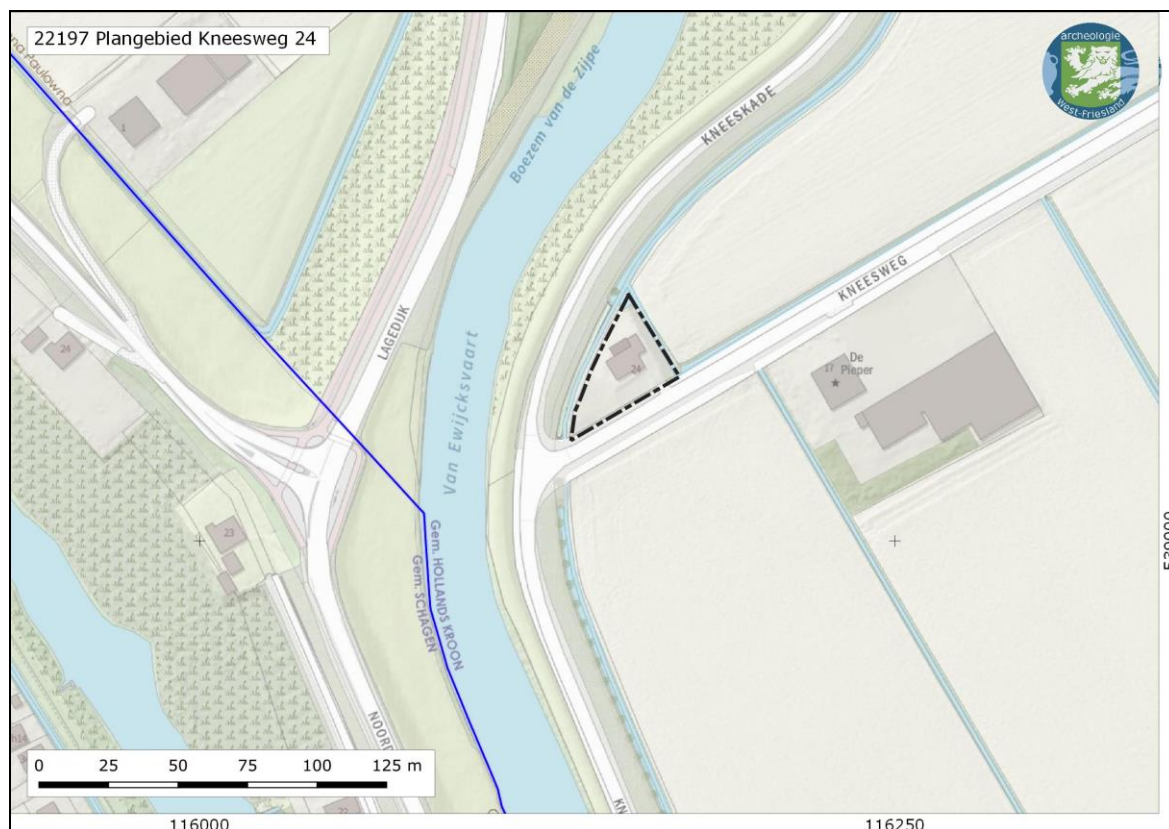
1. Inleiding

Op verzoek van de gemeente Hollands Kroon (contactpersoon: Sjoerd Bek) is gekeken naar het aspect archeologie en aardkundige waarden met betrekking tot het bestemmingsplan Kneesweg 24 in Anna Paulowna, gemeente Hollands Kroon (afb. 1).

Het staat in de planning om het bestemmingsplan voor het perceel aan de Kneesweg 24 te wijzigen. Voor het nieuwe bestemmingsplan is reeds een ontwerp opgesteld.¹ Het plan betreft het voornemen om de agrarische bestemming van het perceel Kneesweg 24 te wijzigen naar een woonbestemming en de relatielijn tussen de woning en het naastgelegen bedrijf (Kneesweg 22) te verwijderen.

Er zullen verder geen wijzigingen op het perceel worden aangebracht. Het plangebied heeft een omvang van ca. 880 m².

¹ Adviesbureau Mariette van den Berg 2022.

Afbeelding 1. Het plangebied (zwarte stippellijn) op een topografische kaart (bron: PDOK).

2. Bestemmingsplan en Beleidskaart archeologie

Het plangebied valt binnen het bestemmingsplan Buitengebied Anna Paulowna 5 (vastgesteld 2009-01-19).² Middels het bestemmingsplan geldt binnen het plangebied een dubbelbestemming Waarde – Archeologie 3. Hierbij geldt dat bij bodemversturende bouwwerkzaamheden groter dan 2.500 m² en dieper dan 40 cm onder maaiveld rekening dient te worden gehouden met het aspect archeologie.

In het voorgestelde nieuwe bestemmingsplan (ontwerp bestemmingsplan) is de dubbelbestemming Waarde – Archeologie 3 wederom opgenomen.

Archeologie West-Friesland heeft voor de gemeente Hollands Kroon een archeologische beleidskaart ontwikkeld. De beleidskaart archeologie met toelichting is op 14 juli 2022 vastgesteld door de gemeenteraad.³ Op de beleidskaart archeologie is aangegeven waar de bekende archeologische waarden zich bevinden en welke archeologische verwachtingen er zijn. De waarden en verwachtingen zijn gecombineerd met een beleidsadvies per zone. Uitgangspunt bij het opstellen van de beleidskaart was de niet vastgestelde kaart uit 2013⁴. De grenzen van de verwachtingsgebieden, die voor de beleidskaart uit 2013 gebaseerd zijn op de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW), zijn grotendeels overgenomen. Voor de beleidskaart archeologie 2022 zijn de bekende waarden (op de landbodem) geheel vernieuwd.

Volgens de beleidskaart ligt het plangebied ter hoogte van een afgedekt prehistorisch landschap met een lage verwachting voor alle perioden. Hier is een vrijstellingsgrens van 10.000 m² aan verbonden (afb. 2). Dit gegeven is terug te zien in een in het DINOlaket geregistreerde boring in het zuidwesten van het plangebied (afb. 3). Onder het laatmiddeleeuwse kleidek is een dunne veenlaag aanwezig en daaronder bevinden zich kleiafzettingen behorend tot het Laagpakket van Wormer.

² NL.IMRO.19110000PCAPBtngbd5-.

³ Schinning & Soonius 2022.

⁴ Cultuurcompagnie Noord-Holland 2013.

Buormonsterprofiel

diepte in meters t.o.v. maaiveld

Lithostratigrafie

Lithologie

Identificatie : B14B0257

Coördinaten : 116140 , 539040 (RD)

Maaiiveld: -2.00 m t.o.v. NAP

Beschikbare informatie: Digitale opnamegegevens

Beschrijfmethode: Onbekend

Kwaliteit interpretatie: Geautomatiseerd toegekend

Lithostratigrafie

Lithologie

NAWA
N2HD
NAWG

KLez
Veen

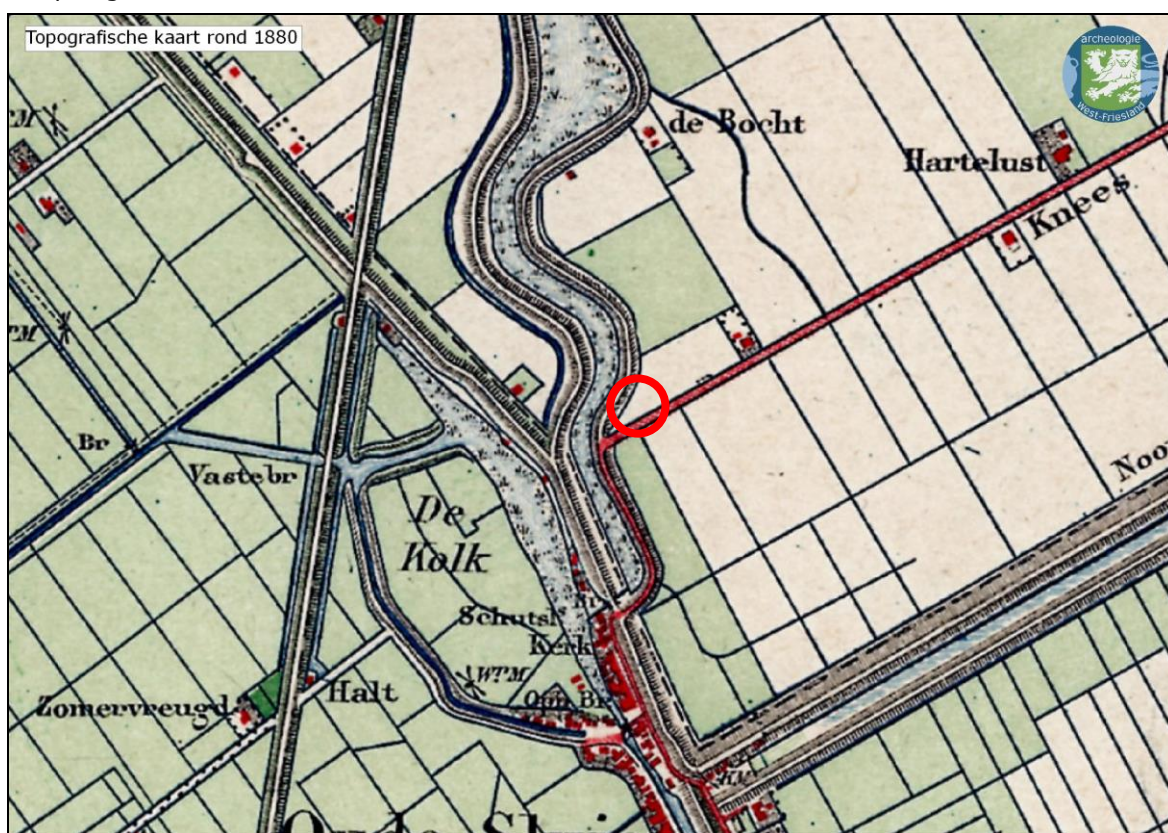
Map showing the location of the borehole (marked with a red dot) near a river and several 'Sportaan' (sports fields).

archeologie@hoorn.nl | www.archeologiewestfriesland.nl

3. Cultuurhistorische achtergrond

Het plangebied ligt langs de Kneesweg in de oostelijke polder van de Anna Paulownapolder (drooggelegd in 1847) en zowel de weg als de polder zijn van hoge historisch-geografische waarde (resp. CHW-code NKT266G en NKT025G). De regelmatige blokverkaveling is zeer kenmerkend voor de landschapsgenese van de polders in de Kop van Noord-Holland. De verkaveling is nog duidelijk herkenbaar ondanks de vergroting van een aantal van de kavels. Er bestaat een genetische samenhang tussen de verkaveling, de watergangen en het wegenpatroon. De aanwezigheid van een aantal kreken is minder kenmerkend voor het landschap van de bedijkingen in het algemeen, aangezien hierdoor onregelmatigheden optreden in het zeer regelmatige verkavelingspatroon. Het geeft echter wel een duidelijk beeld van de ontwikkeling van de polder.

Op oude topografische kaarten is het verloop van het Hooie Oude Veer en de regelmatige blokverkaveling goed zichtbaar. Ter hoogte van het plangebied is op de topografische kaart van 1880 (afb. 4) geen bebouwing te onderscheiden. Rond 1952 verschijnt de eerste bebouwing binnen het plangebied.

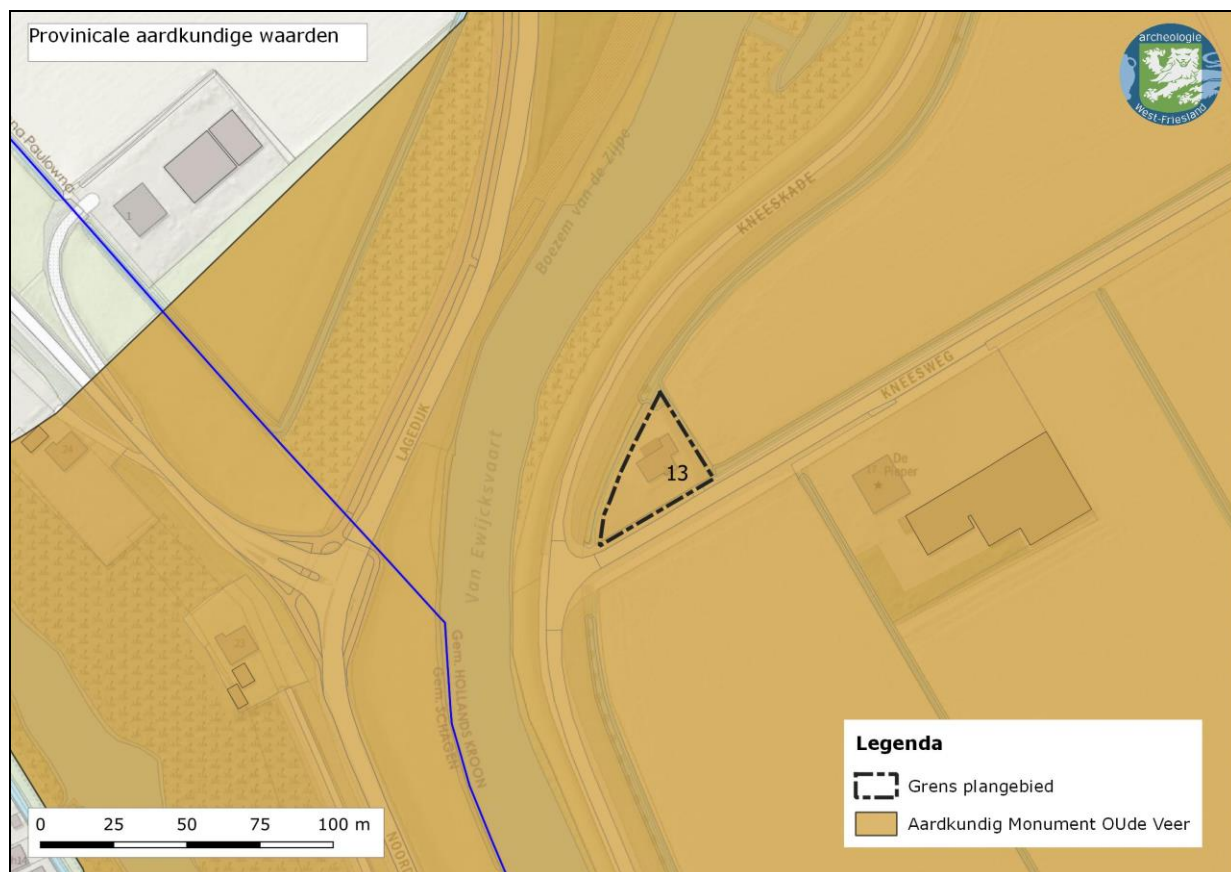
Afbeelding 4. Globale ligging plangebied (rode cirkel) op een topografische kaart uit ca. 1880 (topotijdreis.nl).

4. Omgevingsverordening NH2020

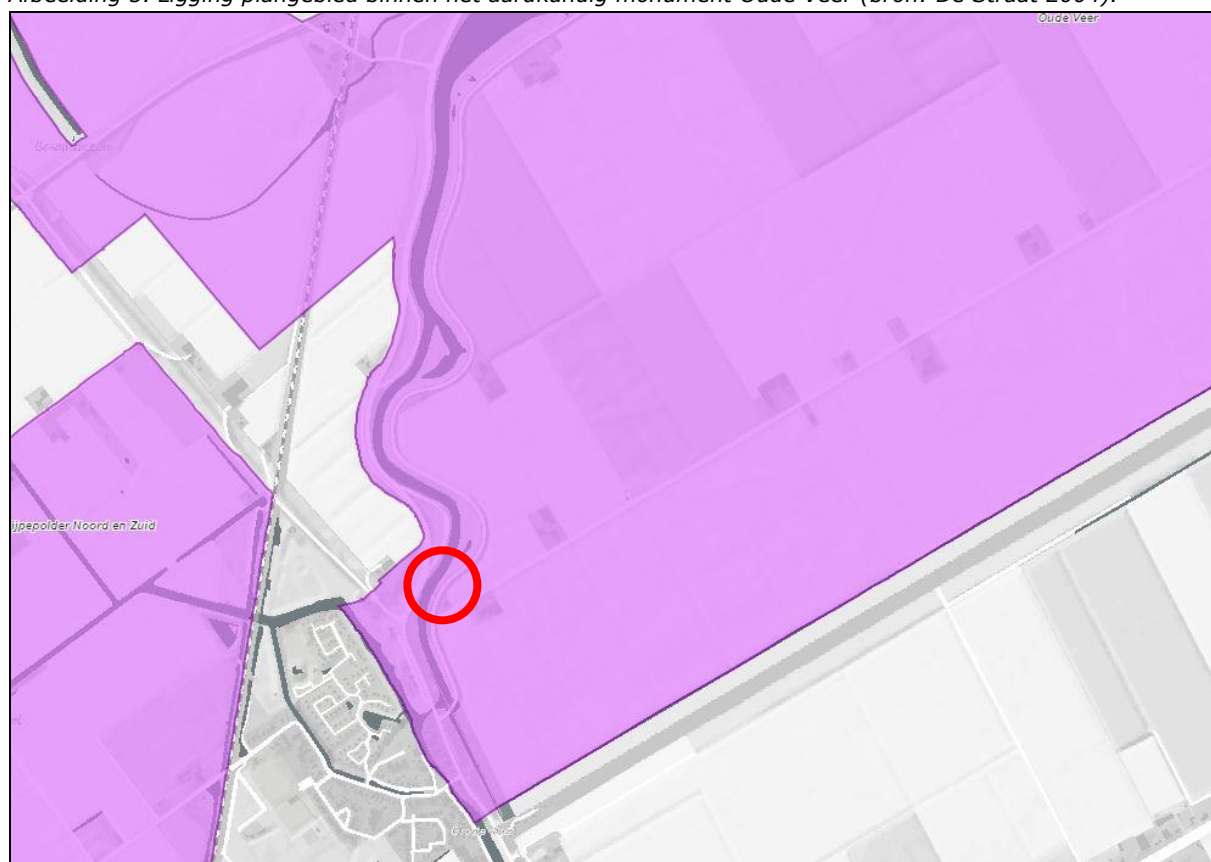
Het plangebied ligt binnen het 'aardkundig monument' Oude Veer Anna Paulowna (gebied 13 op afb. 5).⁵

In het bijlagerapport voor aardkundige waarden staat dat het gebied een voormalig kwelder- en wadsysteem is, dat is ontstaan vanaf de twaalfde eeuw. In het reliëf van het gebied zijn kreken, geulen, oeverwallen en oeverlanden zichtbaar. De Oude Veer is een breed water begrensd door oeverlanden en dijken en geldt als een belangrijk boezemsysteem. Het gebied heeft provinciale waarde omdat het hier één van de mooiste voorbeelden van een zee-erosiegeul betreft. Bij de Oude Veer treedt actieve veenvorming en verlanding op.

⁵ De Straat Milieu-adviseurs 2004, 45-46.

Afbeelding 5. Ligging plangebied binnen het aardkundig monument Oude Veer (bron: De Straat 2004).

Afbeelding 6. Globale ligging van het plangebied (rode cirkel) binnen het BPL Oude Veer (Bron: OV NH2020).

Aan de aardkundig waardevolle gebieden is door de provincie Noord-Holland een beleidskader gekoppeld. De uitvoering en handhaving van het beleid rond de aardkundige waarden ligt sinds de inwerkingtreding van de provinciale Omgevingsverordening (OV NH2020) bij de gemeenten. Staat er niets over de aardkundige waarden in het bestemmingsplan of is er sprake van buitenplans afwijken, dan is de OV NH2020 leidend. Regels zijn opgenomen in het artikel voor 'Natuurnetwerk Nederland en natuurverbindingen' (Artikel 6.43).⁶ De afweging wordt in alle gevallen door de gemeente gemaakt.

In de provincie zijn de meest landschappelijk, aardkundig, ecologisch of cultuurhistorisch waardevolle en kwetsbare gebieden aangewezen als 'Bijzonder Provinciaal Landschap'. Oude Veer vormt één van deze gebieden (afb. 6). Per gebied is aangegeven welke kernkwaliteiten aanwezig zijn. Als deze kernkwaliteiten niet worden aangetast, zijn ontwikkelingen onder voorwaarden mogelijk. In de Omgevingsverordening NH2020 zijn regels opgesteld over hoe toegestane ontwikkelingen ingepast kunnen worden in deze gebieden (Artikel 6.46).⁷

De kernkwaliteiten binnen het plangebied zijn ingedeeld in drie verschillende categorieën:

- Aardkundige en landschappelijke karakteristiek
- Openheid en ruimtebeleving
- Ruimtelijke dragers

Gezien de huidige plannen alleen een bestemmingsplanverandering betreffen zullen de kernkwaliteiten niet worden aangetast. In het ontwerp van het nieuwe bestemmingsplan wordt dit gegeven als volgt uitgelegd;

*Bij de ontwikkeling van het plan op het perceel Kneesweg wordt alleen de bestemming van de agrarische bedrijfswoning met garage gewijzigd van agrarisch naar wonen. Er is geen overige bebouwing op het perceel aanwezig. De woning en de tuin zullen binnen het bestemmingsvlak met een woonbestemming komen te liggen. Daarnaast is een voorwaarde dat omliggende bedrijven niet in hun bedrijfsvoering en ontwikkelingsmogelijkheden mogen worden beperkt. In de omgeving van de planlocatie is op het perceel Kneesweg 17 en 22 een agrarisch bedrijf aanwezig. In paragraaf 5.8 wordt aangetoond dat deze bedrijven niet worden gehinderd door de ontwikkeling van het plan.*⁸

5. Conclusie & Advies

Het staat in de planning om het bestemmingsplan voor het perceel aan de Kneesweg 24 te wijzigen. Voor het nieuwe bestemmingsplan is reeds een ontwerp opgesteld. Het plan betreft het voornemen om de agrarische bestemming van het perceel Kneesweg 24 te wijzigen naar een woonbestemming en de relatief tussen de woning en het naastgelegen bedrijf (Kneesweg 22) te verwijderen.

Archeologie

Middels het huidige bestemmingsplan geldt binnen het plangebied een dubbelbestemming Waarde – Archeologie 3. Hierbij geldt dat bij bodemversturende bouwwerkzaamheden groter dan 2.500 m² en dieper dan 40 cm onder maaiveld rekening dient te worden gehouden met het aspect archeologie. In het voorgestelde nieuwe bestemmingsplan (ontwerp bestemmingsplan) is de dubbelbestemming Waarde – Archeologie 3 wederom opgenomen.

Volgens de beleidskaart archeologie van de gemeente Hollands Kroon ligt het plangebied ter hoogte van een afgedekt prehistorisch landschap met een lage verwachting voor alle perioden. Hier is een vrijstellingsgrens van 10.000 m² aan verbonden.

⁶ Provincie Noord-Holland 2020, 44-45.

⁷ Provincie Noord-Holland 2020, 45.

⁸ Adviesbureau Mariette van den Berg 2022, 10.

Archeologie West-Friesland adviseert om de dubbelbestemming archeologie ter hoogte van het nieuwe bestemmingsplan op basis van de beleidskaart te laten vervallen gezien de lage archeologische verwachting en de beperkte omvang van het plangebied.

NH2020

Het plangebied ligt binnen het 'aardkundig monument' Oude Veer Anna Paulowna (gebied 13b). Dit gebied is tevens een Bijzonder Provinciaal Landschap. In de Omgevingsverordening NH2020 zijn regels opgesteld over hoe toegestane ontwikkelingen ingepast kunnen worden in deze gebieden (Artikel 6.46).

De kernkwaliteiten binnen het plangebied zijn ingedeeld in drie verschillende categorieën:

- Aardkundige en landschappelijke karakteristiek
- Openheid en ruimtebeleving
- Ruimtelijke dragers

Aangezien de huidige plannen alleen een bestemmingsplanverandering betreffen zullen de kernkwaliteiten niet worden aangetast.

6. Bronnen

Archis 3.0.

Cultuurcompagnie Noord-Holland, 2013. *Beleidsnota Archeologie gemeente Hollands Kroon*. Cultuurcompagnie Noord-Holland, Alkmaar.

Dinoloket.

De Straat Milieu-adviseurs, 2004. Actualisatie Intentieprogramma Bodembeschermingsgebieden. Bescherming en behoud aardkundig erfgoed van de Provincie Noord-Holland. *Rapport B01B0497/tba*, Arnhem.

Adviesbureau Mariette van den Berg, 2022. Bestemmingsplan Kneesweg 24 Anna Paulowna. *Planstatus: Ontwerp Plan ID:NL.IMRO.1911.BPBG2006Kneesweg24-on01*.

Provincie Noord-Holland, 2020. Omgevingsverordening NH2020 (vastgesteld door Provinciale Staten op 22 oktober 2020 en geldig vanaf 17 november 2020).

Schinning, F.C. & C.M. Soonius, 2022. Toelichting Beleidskaart Archeologie gemeente Hollands Kroon. *West-Friese Archeologische Notities* 65. Archeologie West-Friesland, Hoorn.